

Παναγιώτης Γ. Τζήμας

Μακεδονικός Αγώνας

Τότε και Σήμερα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΗ

Το παρόν βιβλίο εκδίδεται στα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Μακεδονίας με τους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913.
Οπισθόφυλλο: Γενική άποψη της Καστοριάς με τη λίμνη της. Φωτογραφία: Studio Tsolis.

ISBN 978-960-456-399-9

© Copyright 2013, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Παναγιώτης Γ. Τζήμας

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Επιμέλεια κειμένου Ελευθερία Ν. Παπασταύρου
- δακτυλογράφηση

Φωτοστοιχειοθεσία Π. ΖΗΤΗ & Σια ΟΕ
Εκτύπωση 18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας
Βιβλιοδεσία Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19
Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΩΛΗΣΗ ΛΙΑΝΙΚΗ-ΧΟΝΔΡΙΚΗ:
Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ - ΕΝΩΣΗ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:
Πεσμαζόγλου 5, 105 64 Αθήνα • Τηλ.-Fax: 210.3211.097

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

*Αφιερώνεται στη μνήμη
όσων έπεσαν στα πεδία των μαχών
για την απελευθέρωση της Μακεδονίας!*

Ο συγγραφέας εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες
στον πρόεδρο και στα μέλη του Συλλόγου
«Φίλοι του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα Νομού Καστοριάς»
για τη δακτυλογράφηση των παλαιότερων άρθρων
προερχομένων από φωτοτυπίες των δημοσιευμάτων
και για την γενική επιμέλεια της συγκρότησης του βιβλίου.

Επίσης στον φίλο και εκδότη της εβδομαδιαίας εφημερίδας
«Ελληνοκαναδικό Βήμα» κ. Χρήστο Μανίκη,
όπου δημοσιεύθηκαν τα περισσότερα των άρθρων
που συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό το βιβλίο.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	7
Εισαγωγή	9
ΜΕΡΟΣ Α΄. ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΛΙΠΤΕΝΕΣΙΑ	
1. Η Μακεδονία στην Εθνεγερσία του 1821	23
2. Στη μνήμη του Ρήγα Βελεστινλή 200 χρόνια μετά το θάνατό του	28
ΜΕΡΟΣ Β΄. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
1. Μακεδονικό ζήτημα και Μακεδονικός Αγώνας	37
2. Παύλος Μελάς	48
3. Επιστολή Παύλου Μελά από το Γάβρο Καστοριάς	57
4. Γερμανός Καραβαγγέλης	66
5. Η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης	80
6. Η απελευθέρωση της Δυτικής Μακεδονίας, Οκτώβριος-Νοέμβριος 1912	85
ΜΕΡΟΣ Γ΄. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΠΙΒΟΥΛΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
1. Η απελευθέρωση της Μακεδονίας και η συνεχιζόμενη επιβουλή	101
2. Η Νίκη του '40 και η Μακεδονία	106
3. Μακεδονικό ζήτημα και “μακεδονισμός” των Σκοπίων	111
ΜΕΡΟΣ Δ΄. ΝΕΟΤΕΡΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ	
1. Αποτροπή ιεροσυλίας Σκοπιανών στο Τορόντο	131
2. Η Μακεδονία στην πρώτη προσοχή όλων μας	134
3. Τα περί όνου σκιάς και η Μακεδονία	137
4. Σκόπια και Σλαβομακεδόνες	140
5. Οι Σκοπιανοί διατηρούν τα μεγαλοϊδεατικά τους όνειρα	144
6. Απογοητευτική η στάση της Ελλάδας στο θέμα της ονομασίας των Σκοπίων ..	147
7. Ονομασία Σκοπίων – 9 χρόνια αργότερα	151

8. Όνομα και μεγαλοϊδεατισμός των Σκοπίων	159
9. Στην Οττάβα για τη Μακεδονία	164
10. Αναγνώριση Σκοπίων από Καναδά και Η.Π.Α.	170
11. Αλυτρωτισμός Σκοπίων και veto	175
Χρονολογικός πίνακας σημαντικών γεγονότων	182
Επίλογος	185
Βιβλιογραφία	187
Βιογραφικό σημείωμα συγγραφέα	191

Πρόλογος

Δύσκολη η αποστολή να προλογίσει κανείς ένα πνευματικό πόνημα. Ιδιαίτερα γίνεται πιο απαιτητικό όταν αυτό αναφέρεται στο μεγάλο εθνικό μας θέμα, το Μακεδονικό Ζήτημα.

Όμως, η γραφίδα του εξαίρετου συμπατριώτη μας Παναγιώτη Γ. Τζήμα, μου δίνει περισσότερο θάρρος να προλογίσω όλα αυτά που απασχόλησαν την πατριωτική του ψυχή και είδαν το φως της δημοσιότητας στη νέα του πατρίδα, τον Καναδά, αλλά και στον Τύπο της Ελλάδος, σε περιοδικά και εφημερίδες.

Κοινή διαπίστωση ότι οι Έλληνες του εξωτερικού, μετά την εγκατάσταση στις νέες τους πατρίδες, νοσταλγούν και πονούν τη Μητέρα Ελλάδα, κρατούν αλώβητη τη θρησκευτική και τη λαϊκή ελληνική παράδοση.

Χιλιάδες δε από αυτούς διαπρέπουν στον επιστημονικό τομέα και αναδεικνύουν την πνευματική προσφορά των Ελλήνων στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα.

Ευαίσθητος τομέας απασχόλησής τους και προσφοράς τους τα εθνικά θέματα.

Ο τίτλος «Ο Μακεδονικός Αγώνας: Τότε και σήμερα» του Παναγιώτη Γ. Τζήμα δεν είναι τίποτε άλλο παρά έκφραση ψυχής και αγάπης για τη Μητέρα Ελλάδα και ιδιαίτερα για τη Μακεδονία μας.

Δείγματα γραφής μας έδωσε με αρκετά πνευματικά προϊόντα του, που είχαν ευμενή απήχηση στους ομογενείς και ιδιαίτερα στους σημερινούς κατοίκους της Μακεδονίας μας.

Εύχομαι να έχει την ίδια επιτυχία και το παρόν πόνημα!

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Χρυσόστομος Στ. Παπασταύρος

Εισαγωγή

Το φθινόπωρο του 1991 ο απανταχού ευρισκόμενος Ελληνισμός ξαφνιάστηκε, όταν, ως αποτέλεσμα της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας, το νοτιότερο ομόσπονδο τμήμα της, που το 1944 το είχαν ονομάσει αυθαίρετα «Δημοκρατία της Μακεδονίας», ανακηρύχτηκε σε ανεξάρτητο κράτος, και προβάλλοντας μια έντονη αλυτρωτική προπαγάνδα εναντίον της ελληνικής Μακεδονίας, προσπαθούσε να εδραιώσει στην κοινή γνώμη ανά τον κόσμο τον ισχυρισμό της ύπαρξης ενός ψευδεπίγραφου έθνους των «Μακεδόνων», στο οποίο πρέπει να ανήκει όλος ο γεωγραφικός χώρος της Μακεδονίας.

Να σημειωθεί ότι ο χώρος που καταλαμβάνει αυτό το νέο ανεξάρτητο κράτος ανήκε στην ευρύτερη Διοικητική Περιοχή της νοτίου Σερβίας με το όνομα Vardarska Banovina ως το 1941 (κατάληψη από την Γερμανία) και είχε αποτελέσει μία από τις έξι (6) ομόσπονδες Δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας το 1944, όταν ο στρατάρχης Τίτο αναδιοργάνωσε την Γιουγκοσλαβία σε μια μορφή Ομοσπονδίας.

Ως γνωστό, η Ελλάδα πρόβαλε αντιρρήσεις όχι για την ανεξαρτησία αυτού του νέου κράτους, αλλά για τον σφετερισμό των ονομάτων «Μακεδονία» και «Μακεδόνες», καθώς και για τον επιθετικό προσδιορισμό «Μακεδονική» για τη σλαβική τους γλώσσα, τα οποία χρησιμοποιούνται ως αιχμή του δόρατος για τον αλυτρωτισμό του.

Έτσι, από το 1991 ο απανταχού Ελληνισμός συμμετέχει σε έναν νεότερο αγώνα, που θα μπορούσε να ονομαστεί ως ο «Νεότερος Μακεδονικός Αγώνας», ή «Μακεδονικός Αγώνας του Σήμερα».

Αν και πάντοτε αντιμετωπίζαμε προκλήσεις και μπορούμε να πούμε ότι συνεχώς υπήρχαν «στρατευμένοι» σε έναν συνεχή αγώνα, επειδή η Μακεδονία με την Θεσσαλονίκη συνέχισε να είναι το «μήλον της έριδος» λόγω της

γεωστρατηγικής σημασίας της θέσης της. Όμως το 1991 με την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και το ξεφύτρωμα του Σκοπιανού κράτους, ο νεότερος αυτός αγώνας παίρνει μια πιο συγκεκριμένη μορφή.

Αξίζει όμως τον κόπο να κάνουμε μια σύντομη αναδρομή σε βασικά γεγονότα στην εποχή που ακολουθεί μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την καταστροφή του Ελληνισμού της Μ. Ασίας.

α. Εποχή Μεσοπολέμου

Μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (Νοέμβριο 1918) και την Μικρασιατική καταστροφή, εντός των συνόρων της Ελλάδας συμπεριλαμβάνονται η Μακεδονία και η Θράκη, όπως ακριβώς είναι και σήμερα. Μετά την Μικρασιατική καταστροφή, το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων που διώχτηκαν ή ανταλλάχτηκαν με τούρκικο πληθυσμό, εγκαταστάθηκαν στη Μακεδονία και ένας μικρότερος αριθμός στη Θράκη, το 1922 και 1923.

Στη Ρωσία, με τις επαναστάσεις του Μαρτίου και του Οκτωβρίου 1917, το Κομμουνιστικό Κόμμα κατόρθωσε να επικρατήσει και να επιβάλει το καθεστώς του. Επίσης οργάνωσε την Κομμουνιστική Διεθνή ή Κόμιντερν (Communist International-Comintern).

Προς το τέλος του 1923 συνήλθε στη Μόσχα το 3ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς και η Διάσκεψις της Βαλκανικής Ομοσπονδίας, όπου οι αντιπρόσωποι του Κ.Κ. Βουλγαρίας, Βασίλη Κολλάρωφ και Γκεώργκη Δημητρώφ έφεραν το θέμα της αυτονομίησης της Μακεδονίας και Θράκης, δηλαδή την δημιουργία αυτόνομων κρατών στα πλαίσια μιας Κομμουνιστικής Βαλκανικής Ομοσπονδίας.

Η σχετική πρόταση των Βουλγάρων αντιπροσώπων έγινε δεκτή, τόσο στο Συνέδριο της Κομιντέρν, όσο και στη Συνδιάσκεψη της Βαλκανικής Ομοσπονδίας, παρά την καταψήφιση των αντιπροσώπων του Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας.

Ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας του Κ.Κ. Ελλάδος (Ν. Σαργολόγος) ψήφισε υπέρ της πρότασης, αλλά όταν επέστρεψε στην Αθήνα, ξέσπασε σάλλος μεταξύ των μελών της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε., επειδή προφανώς δεν είχε την δέουσα εξουσιοδότηση να ψηφίσει για ένα τέτοιο θέμα.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί, ότι κατά τις συζητήσεις που προηγήθηκαν της ψηφοφορίας, ορισμένοι σύνεδροι επεσήμαναν ότι ενώ αναφερόμαστε στη

δημιουργία αυτόνομου Μακεδονικού και Θρακικού κράτους, δεν υπάρχουν Μακεδονικό και Θρακικό έθνος. Ειδικά για τη Μακεδονία αναφέρθηκε, ότι οι κάτοικοι είναι Έλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι, Αλβανοί και μερικές άλλες μικρές μειονότητες, αλλά δεν υπάρχει εθνότητα Μακεδόνων.

Ένα χρόνο αργότερα, Νοέμβριο 1924, συνήλθε και πάλι το συνέδριο της «Κόμιντερν» στη Μόσχα, καθώς και η «Συνδιάσκεψις της Βαλκανικής Κομμουνιστικής Ομοσπονδίας», ένα δε από τα θέματα ήταν και πάλι η «Αυτονόμηση Μακεδονίας και Θράκης». Αντιπρόσωποι του Κ.Κ.Ε. αυτή τη φορά ήταν οι Μάξιμος και Πουλιόπουλος.

Σ' αυτό το θέμα ουσιαστικά επαναλαμβάνονταν η ίδια θέση των αντιπροσώπων του Κ.Κ. Βουλγαρίας με την πρόταση της «Αυτονόμησης» της Μακεδονίας και Θράκης, αλλά υπό τον γενικότερο τίτλο: «Θέσεις επί του εθνικού ζητήματος των εθνικών μειονοτήτων» και υιοθετείτο η «αρχή της αυτοδιάθεσης των εθνικών μειονοτήτων» ή μάλλον του «αυτοκαθορισμού» της τύχης τους.

Και επειδή, δήθεν, στα τρία τμήματα της Μακεδονίας (ελληνικό, σερβικό και βουλγαρικό) υπήρχε ιδιαίτερο Μακεδονικό Έθνος, δηλαδή λαός με μακεδονική συνείδηση, καταπιεζόμενος και καταδυναστευόμενος από την μπουρζουαζία αυτών των τριών βαλκανικών κρατών, θα πρέπει τα τρία αντίστοιχα κομμουνιστικά κόμματα να ταχθούν υπέρ της αυτοδιάθεσης και αυτοκαθορισμού αυτού του μακεδονικού έθνους και, κατ' επέκταση, υπέρ της αυτονόμησης των περιοχών που κατοικεί, δηλαδή της Μακεδονίας.

Το ίδιο σκεπτικό χρησιμοποιούνταν και για τη Θράκη αναφερόμενοι σε Θρακικό Έθνος, ενώ ουσιαστικά οι κάτοικοι ήταν Τούρκοι, Βούλγαροι και Έλληνες. Οι αντιπρόσωποι του Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας αντέτειναν τα επιχειρήματά τους, το ότι ουσιαστικά δεν υπάρχει «Μακεδονική» ή «Θρακική» Εθνότητα και με την αυτονόμηση της Μακεδονίας ή της Θράκης, ποια μειονότητα εξυπηρετούμε; Οι αντιπρόσωποι της Ρωσίας, καθώς και άλλων Κ.Κ., αν και δεν είχαν ιδέα περί Μακεδονίας και Θράκης, τάχθηκαν υπέρ των θέσεων των Βουλγάρων. Επίσης, ο Ντημήτρη Μανουήλσκυ, αντιπρόσωπος του Κ.Κ. Ουκρανίας, ο οποίος θεωρούνταν τότε ως ο «ειδικός» της Κόμιντερν για Βαλκανικά ζητήματα, χωρίς να γνωρίζει οτιδήποτε περισσότερο από τους άλλους (όπως γράφει ο Ελευθέριος Σταυρίδης, ιδέ σημείωση 1 στο τέλος αυτής της Εισαγωγής), υποστήριξε και αυτός την θέση των Βουλγάρων.

Οι αντιπρόσωποι του Κ.Κ.Ε., Μάξιμος και Πουλιόπουλος, δέχτηκαν και αυτοί την πρόταση των Βουλγάρων υπέρ της «Αυτονομίησης της Μακεδονίας και της Θράκης» αγνοώντας την πραγματικότητα, αλλά περισσότερο για να αποκτήσουν την εύνοια της ηγεσίας της Κόμιντερν και του Κολλάρωφ (κατά τον Ελ. Σταυρίδη), ο οποίος ήταν τότε Γεν. Γραμματέας της με Πρόεδρο τον Ρώσο Ζηνόβιεφ.

Στην Αθήνα ακολούθησε λίγο αργότερα το Συνέδριο του Κ.Κ.Ε. με την παρουσία «προσωπικότητων» της Κόμιντερν, όπως του Γεν. Γραμματέα του Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας Ριχάρδου Σμέραλντ και του προαναφερόμενου Ντημήτρη Μανουήλσκι, ο οποίος είχε έλθει στην Ελλάδα με το ψευδώνυμο «σ. Μιχάλης». Με αυτό το όνομα αναφέρεται και στα πρακτικά του συνεδρίου, μέρος των οποίων είχαν δημοσιευθεί στο «Ριζοσπάστη» της 27-30 Νοεμβρίου 1924. Οι θέσεις της Κόμιντερν στο θέμα της «Αυτονομίησης της Μακεδονίας και της Θράκης» εγκρίθηκαν από το συνέδριο, όπως τις σέρβιραν οι Μανουήλσκι, Μάξιμος και Πουλιόπουλος, αλλά με αρνητικές συνέπειες γενικά στα μέλη του Κ.Κ.Ε. Πολλά μέλη, κυρίως από τον Μικρασιατικό Ελληνισμό, εγκατέλειψαν το Κόμμα.

Ουσιαστικά βέβαια οι θέσεις της Κόμιντερν περί αυτονομίησης της Μακεδονίας και Θράκης δεν ήταν δυνατόν να υλοποιηθούν, εφόσον κομμάτια αυτών των περιοχών ανήκαν σε διάφορα κράτη, αλλά κάποιοι εγκεφαλοι πάσχιζαν να βρουν τρόπους να τις αξιοποιήσουν, σίγουρα με οδηγίες από τη Μόσχα.

Μια δεκαετία αργότερα, το Κ.Κ.Ε. στο 6ο Συνέδριο του κόμματος (Δεκέμβριο 1935, με Γεν. Γραμματέα τον Ν. Ζαχαριάδη) αποφάσισε να αλλάξει γραμμή στο ζήτημα της Μακεδονίας και Θράκης. Αντί του «Ενιαία και ανεξάρτητη Μακεδονία και Θράκη» υιοθέτησε το «Πλέρια ιστοιμία στις μειονότητες!» Σε ποιες όμως μειονότητες αναφέρονταν;

Το Κ.Κ.Ε. είχε ήδη χαρακτηρίσει τον σλαβόφωνο πληθυσμό της Μακεδονίας ως «Σλαβομακεδόνες», άσχετα από την εθνική τους συνείδηση και χωρίς να τους ρωτήσουν αν κανείς δεχόταν αυτόν τον χαρακτηρισμό.

Έτσι, ανεπίσημα αλλά ύπουλα, «κατασκεύαζαν» μια εθνότητα (λιγότερο των 100.000 ατόμων), κάτι που λίγοι πρόσεξαν και πιο λίγοι κατανοούσαν πώς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μελλοντικά εναντίον του Ελληνισμού. Για αφοσιωμένα όμως μέλη του Κ.Κ.Ε. προερχόμενα από αυτόν τον σλαβό-

φωνο πληθυσμό, ο χαρακτηρισμός τους ως «σλαβομακεδόνες» ήταν νόμος, έστω και αν δεν μπορούσαν να το κατανοήσουν. Τυπικό παράδειγμα ήταν ο Μιχάλης Κεραμιτζής από το χωριό της Καστοριάς Γαύρος (2α).

β. Εποχή ξενικής κατοχής

Στο Β' μέρος του άρθρου/δημοσιεύματος Γ3 αυτού του βιβλίου (Μακεδονικό Ζήτημα και Μακεδονισμός των Σκοπίων) ο αναγνώστης θα βρει μια αρκετά λεπτομερή περιγραφή των γεγονότων, που διαδραματίστηκαν στη Μακεδονία κατά τη διάρκεια της ξενικής κατοχής και κατά τον εμφύλιο πόλεμο που ακολούθησε.

Θα είναι όμως χρήσιμη για τον αναγνώστη μια σύντομη περίληψη αυτών των βασικών γεγονότων γνωστών ως τότε, αλλά και η αναφορά σε άλλα γεγονότα, τα οποία ήρθαν στο φως της δημοσιότητας μετά το 1994. Όλα μαζί μας δίνουν μια πληρέστερη εικόνα για το πώς φτάσαμε στον «Νεότερο Μακεδονικό Αγώνα».

Ξένες Δυνάμεις Κατοχής στη Μακεδονία

Μετά την κατάκτηση της Ελλάδος από τα στρατεύματα του Χίτλερ (Μάιο 1941), βουλγαρικός στρατός κατέλαβε την Ανατολική Μακεδονία, την Δυτική Θράκη (εκτός από ένα μικρό κομμάτι στον Έβρο) και το σλαβόφωνο μέρος της γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας.

Την Κεντρική και Δυτική Μακεδονία κατέλαβαν ιταλικά και γερμανικά στρατεύματα. Όμως η Βουλγαρία επέτυχε να στείλει ως συνδέσμους στα φρουραρχεία διαφόρων πόλεων της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας αξιωματικούς του βουλγαρικού στρατού, οι οποίοι οργάνωσαν ένοπλες ομάδες «βουλγαροκομιτατζήδων» από σλαβόφωνο/βουλγαρόφιλο πληθυσμό, που την εποχή του Μακεδονικού Αγώνα (1870-1908) είχαν πολεμήσει στο πλευρό των Βουλγάρων. Τώρα είναι στο πλευρό των κατακτητών και πολεμούν εναντίον Ελληνικών αντιστασιακών οργανώσεων.

Αντιστασιακές Οργανώσεις και ΣΝΟΦ

Αμέσως μετά την κατάκτηση της Ελλάδος, δραστηριοποιήθηκαν αντιστασιακές οργανώσεις εναντίον των τριών κατακτητών σε όλη την επικράτεια της Ελλάδος.

Επικρατέστερη κατέληξε να είναι η οργάνωση ΕΑΜ/ΕΛΑΣ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο /Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός) υπό την κηδεμονία του Κ.Κ.Ε. (Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας).

Βορείως των συνόρων μας, στην Γιουγκοσλαβία, η αντίστοιχη αντιστασιακή οργάνωση κατά των Γερμανών που επικράτησε ήταν αυτή του Τίτο, Γενικού Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος Γιουγκοσλαβίας. Από την άνοιξη του 1943, πράκτορες του Τίτο άρχισαν να επισκέπτονται τα παραμεθόρια χωριά μας των νομών Φλώρινας, Καστοριάς και Πέλλας (Εδεσσας) και προσπαθούσαν να πείσουν τον σλαβόφωνο πληθυσμό, ότι είναι Σλαβομακεδόνες (ή απλά Μακεδόνες) και όχι Έλληνες, Βούλγαροι ή Σέρβοι. Επίσης προωθούσαν την ιδέα της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου (ή αυτόνομου) Μακεδονικού κράτους που θα συμπεριλάμβανε όλο τον «Μακεδονικό» λαό από τις δύο πλευρές των παρόντων συνόρων.

Επίσης, ο υπαρχηγός του Τίτο γνωστός με το όνομα Vukmanovich Tempo, έκανε την εξής πρόταση σε ηγετικά στελέχη της αντιστασιακής οργάνωσης ΕΑΜ/ΕΛΑΣ που ταυτόχρονα ήταν και ηγετικά στελέχη του Κ.Κ.Ε. (Γ. Σιάντο, Γεν. Γραμματέα του Κ.Κ.Ε. και Ανδρέα Τζήμα, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): να δημιουργηθεί Κοινό Βαλκανικό Αρχηγείο με έδρα κάπου στον Νομό Καστοριάς και επίσης να οργανωθούν ανεξάρτητες αντάρτικες μονάδες από τον σλαβόφωνο λαό της Ελληνικής Μακεδονίας, που θα υπάγονταν κατευθείαν σ' αυτό το Κοινό Βαλκανικό Αρχηγείο.

Η πρόταση αυτή δεν έγινε δεκτή, αλλά μετά από αλληπάλληλες συζητήσεις και με την σκέψη, ότι στις σλαβόφωνες αντάρτικες μονάδες θα μπορούσαν να προσελκύσουν τους βουλγαρο-κομιτατζήδες, που υπηρετούσαν στους Γερμανούς, η ηγεσία του Κ.Κ.Ε. δέχτηκε να οργανώσει μονάδες σλαβοφώνων στα πλαίσια μεγαλύτερων μονάδων του ΕΛΑΣ. Έτσι ένα από τα τρία τάγματα του 28ου Συντάγματος στην περιοχή Φλώρινας-Καστοριάς (Βιτσιίου) και άλλο ένα του 30ου Συντάγματος στην περιοχή Αριδαίας-Εδεσσας (Καϊμάκτσαλαν) επανδρώθηκαν από σλαβόφωνους αντάρτες το καλοκαίρι του 1944. Και τα δύο ανήκαν στην ΙΧ Μεραρχία του ΕΛΑΣ. Να σημειωθεί ότι ήδη το φθινόπωρο του 1943 είχε ιδρυθεί η πολιτική οργάνωση σλαβοφώνων SNOF (Σλαβομακεδονικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο), η οποία ήταν ουσιαστικά το καθοδηγητικό όργανο των δύο σλαβόφωνων ταγμάτων.

Βασικά στελέχη-καθοδηγητές του SNOF ήταν οι Πασχάλης Μητρόπουλος (ή Μητρόφσκυ) από το Άργος Ορεστικό και ο Ναούμ Πέγιος (ή Πέιος ή Πέγιοφ) από το Γαύρο Καστοριάς. Καπετάνιος του τάγματος Βιτσίου ήταν ο Ηλίας Δημάκης (ή Γκότσε) από το Μελά Καστοριάς και του τάγματος Καϊμάκτσαλαν ο Κοροβέσης.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί, ότι ο στόχος της απόσπασης των βουλγαροκομιτζήδων από την υπηρεσία των Γερμανών επέτυχε, αλλά ένας σημαντικός αριθμός αυτών, με τη φροντίδα του Μητρόφσκυ και του Πέγιοφ, περνούσαν κατευθείαν στην Γιουγκοσλαβία. Επίσης προς το τέλος του καλοκαιριού 1944 και ενώ πληθαίνουν οι ενδείξεις της επικείμενης αποχώρησης του γερμανικού στρατού, η συμπεριφορά των δύο ταγμάτων του SNOF γίνεται όλο και πιο παράξενη. Ενεργούν σαν να είναι ανεξάρτητα τμήματα και αγνοούν τις διαταγές των ανωτέρων τους.

Ο καπετάν-Αμύντας αναφέρει στο βιβλίο του (σημ. 3) ότι ο διοικητής του 28ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ (Τζανάτος) έστειλε έγγραφη διαταγή (6 Οκτωβρίου 1944) στον Γκότσε και καθόριζε συγκεκριμένες θέσεις που θα έπρεπε να καταλάβουν τα τμήματα του τάγματός του εν όψει της επικείμενης αποχώρησης των Γερμανών από τη Φλώρινα. Όμως λίγες μέρες αργότερα πληροφορήθηκαν ότι το τάγμα του Γκότσε μετακινήθηκε προς την Πρέσπα. Τότε, ο Καπετάν Αμύντας κινήθηκε εσπευσμένα προς την Πρέσπα με άλλα τμήματα του ΕΛΑΣ για να εμποδίσουν το πέρασμα του τάγματος Γκότσε στην Γιουγκοσλαβία, αλλά ήταν πια αργά. Εκεί, τα δύο τάγματα του SNOF μαζί με τους φυγάδες βουλγαρο-κομιτατζήδες του Πέγιου συγκρότησαν την «Ταξιαρχία των Μακεδόνων του Αιγαίου».

Μυστική Αποστολή του SNOF

Η αποχώρηση από το Ελληνικό έδαφος του τάγματος Γκότσε, που αναφέρει ο Καπετάν-Αμύντας, καθώς και του άλλου τάγματος SNOF του Καϊμακτσάλαν δεν ήταν τυχαία. Όπως αναφέρεται στην Εισήγηση Ε. Κωφού (σημ.2), οι βόρειοι γείτονές μας μαζί με τους «συμμάχους» μας Ρώσους προετοιμάζαν την επιχείρηση για κατάληψη της Θεσσαλονίκης, ενώ οι Γερμανοί εγκατέλειπαν την Ελλάδα. Σ' αυτήν την επιχείρηση τα δύο τάγματα του SNOF θα έπαιζαν κάποιο σημαντικό ρόλο. Οι πληροφορίες δόθηκαν το 1990 από τον Ναούμ

Πέγιο, καθοδηγητή του ΣΝΟΦ και σήμερα βρίσκονται σε Γιουγκοσλαβικά αρχεία στα Σκόπια.

Στην επιχείρηση θα λάμβαναν μέρος δύο μεραρχίες του βουλγαρικού στρατού, που παρέμεναν στη Μακεδονία μετά την κατάληψη της Βουλγαρίας από τον «Κόκκινο Στρατό» της Ρωσίας και τον σχηματισμό νέας «συμμαχικής» Κυβέρνησης, καθώς και παρτιζάνοι του Τίτο. Η αποστολή των δύο ταγμάτων του ΣΝΟΦ ήταν να καταλάβουν αεροδρόμια στη Μακεδονία (Θεσσαλονίκης, Καβάλας), όπου ρωσικά αεροπλάνα θα έκαναν ρίψεις πολεμικού υλικού και άλλων εφοδίων.

Παράλληλα όμως τις ίδιες ημέρες (κατά σύμπτωση) συνέβησαν άλλα σχετικά γεγονότα, όπως μας πληροφορεί ο καθηγητής Βασίλειος Κόντης (σημ. 4). Στις 9, 10 και 11 Οκτωβρίου 1944 συναντήθηκαν στη Μόσχα ο πρωθυπουργός της Μεγ. Βρετανίας Τσώρτσιλ και ο πρόεδρος της Σοβιετικής Ένωσης Στάλιν. Ήταν τότε που οι δύο τους καθόρισαν τα ποσοστά επιρροής που θα είχαν οι Μεγάλες Δυνάμεις στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων. Η Ελλάδα θα ήταν κατά 90% υπό την επιρροή των Αγγλοαμερικανών και μόνον 10% της Σοβιετικής Ένωσης.

Μια μέρα νωρίτερα, στις 8 Οκτωβρίου, ο Τσώρτσιλ, καθ' οδόν προς τη Μόσχα, συνάντησε στην Καζέρτα της Ιταλίας τον πρωθυπουργό της Ελλάδος Γ. Παπανδρέου, ο οποίος εξέφρασε την «αγωνία του Έθνους» για την άρνηση του βουλγαρικού στρατού να εγκαταλείψει τα ελληνικά εδάφη και ζήτησε την άμεση επέμβασή του. Ο Τσώρτσιλ τον διαβεβαίωσε ότι το ζήτημα θα ρυθμιζόταν οριστικά.

Εν τω μεταξύ, όπως είπε ο Ναούμ Πέγιος, οι ηγέτες του ΣΝΟΦ περίμεναν ως το τέλος Οκτωβρίου 1944 τις εντολές να κινηθούν για την επιχείρηση κατάληψης της Θεσσαλονίκης, αλλά αυτές οι εντολές δεν δόθηκαν ποτέ. Η επιχείρηση είχε ματαιωθεί.

Οι Σκοπιανοί όμως δεν έχουν ξεχάσει αυτήν την ματαιωθείσα επιχείρηση. Χρόνια αργότερα αρθρογράφος της σκοπιανής εφημερίδας Nona Makedonija (20-10-1997) αναφέρεται σ' αυτήν, όπως επισημαίνεται στο δημοσίευμα/άρθρο Δ6 του παρόντος βιβλίου.

Ο Ρούσβελτ επισημαίνει την απάτη του Τίτο

Τα μεγαλεπίβολα σχέδια του αρχηγού των Γιουγκοσλάβων παρτιζάνων Τίτο

με την ανακήρυξη του νοτίου τμήματος της Σερβίας σε αυτόνομη ομόσπονδη «Δημοκρατία της Μακεδονίας» και την αυθαίρετη ονομασία των Σλάβων κατοίκων της σε «Μακεδόνες» (2 Αυγούστου 1944), καθώς και η οργάνωση της επιχείρησης για κατάληψη της Θεσσαλονίκης (σίγουρα με την καθοδήγηση της Μόσχας) έγιναν γνωστά και στον Πρόεδρο των ΗΠΑ Ρούζβελτ, ο οποίος δεν θα ήθελε να δει έξοδο των Ρώσων στο Αιγαίο. Γι' αυτό ζήτησε από τον Υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, Edward R. Stettinius, να στείλει σχετική ενημέρωση στις διπλωματικές τους υπηρεσίες σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων.

Στην εγκύκλιο που έστειλε ο E.R. Stettinius μεταξύ άλλων τονίζει, ότι «... αναφορά σε Μακεδονικό “έθνος”, Μακεδονική “πατρίδα”, ή Μακεδονική “εθνική συνειδηση”, η Κυβέρνησή μας την θεωρεί ανυπόστατη δημαγωγία (ή προπαγάνδα), που δεν ανταποκρίνεται σε εθνική ή πολιτική πραγματικότητα...». Ο αναγνώστης θα βρει το αυτούσιο κείμενο αυτής της εγκυκλίου στη γλώσσα που γράφτηκε (αγγλική) καθώς και την ελληνική μετάφραση στο δημοσίευμα/άρθρο Δ11.

γ. Εποχή Εμφυλίου Πολέμου

Στο άρθρο Γ3 αυτού του βιβλίου (όπως επισημάνθηκε και πιο πάνω) γίνεται μια αρκετά εκτενής αναφορά στα τραγικά γεγονότα του εμφυλίου πολέμου στην περιοχή της Μακεδονίας σχετικά με τον πληθυσμό της «ανταρτοκρατούμενης ζώνης» κατά μήκος των συνόρων μας με τις χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Αναφέρθηκε, ότι ουσιαστικά ολόκληρη αυτή η ζώνη ήταν υπό τον έλεγχο του λεγόμενου «Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας» (ΔΣΕ), δηλαδή του στρατού του ΚΚΕ, από τα τέλη περίπου του 1946 ως το τέλος Αυγούστου 1949. Σχεδόν όλος ο πληθυσμός που παρέμεινε στα χωριά αυτής της περιοχής στρατολογήθηκε και μπήκε στην υπηρεσία του ΔΣΕ. Οι νεότεροι, άνδρες και γυναίκες από 16 χρονών και πάνω μέχρι κάποια ηλικία, εντάχτηκαν στα ένοπλα τμήματα του ΔΣΕ, ενώ οι μεγαλύτεροι στην ηλικία μπήκαν σε διάφορες βοηθητικές υπηρεσίες και στην κατασκευή των οχυρών.

Να σημειωθεί, ότι ο σλαβόφωνος πληθυσμός αυτής της περιοχής, είτε υπηρετούσε σε σλαβόφωνα τμήματα του ΔΣΕ είτε σε μικτά, ήταν υπό την άμεση

πολιτική καθοδήγηση του SNOF, το οποίο είχε μετατραπεί τώρα σε NOF. Αυτό έγινε επειδή η ηγεσία του NOF τελούσε υπό την πολιτική ηγεσία των Σκοπίων, που ήδη προωθούσαν τη συστηματική «μακεδονοποίηση» της πολιτικής ταυτότητας του σλαβόφωνου πληθυσμού, τόσο στην περιοχή των Σκοπίων όσο και στη δική μας περιοχή, την οποία φιλοδοξούσαν (και συνεχίζουν να φιλοδοξούν) να συμπεριληφθεί στο σκοπιανό κράτος.

Στις μεγάλες μάχες που διεξάγονταν το καλοκαίρι του 1948 υπολογιζόταν, ότι το 40% των μαχητών του ΔΣΕ προερχόταν από τις σλαβόφωνες περιοχές της Μακεδονίας. Έτσι η ηγεσία του ΚΚΕ (Ν. Ζαχαριάδης κ.α.) για να τους ανταμείψει και να τους «καλοπιάσει» για τις επικείμενες μάχες κατά το 1949, έκανε κάτι παράλογο και αδιανόητο:

Στις 30-31 Ιανουαρίου 1949, στο Γράμμο, συνήλθε η 5η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε να εγκαταλείψει την θέση περί της «ισοτιμίας στις μειονότητες», που ακολουθούσε από το 1935 και να επανέλθει στη παλιά θέση της Κόμιντερν περί δημιουργίας «αυτόνομου Μακεδονικού κράτους». Ακολουθεί το ακριβές κείμενο της απόφασης (από το βιβλίο του Γιώργη Βοντίτσου-Γούσια, σημ. 5):

«Η Ολομέλεια εξάρει τον με ηρωισμό και αυτοθυσία αγώνα στο ΔΣΕ των σλαβομακεδόνων, καυτηριάζει τις σωβινιστικές εκδηλώσεις που προκαλούν δυσανεκτικότητα στους Μακεδόνες, καθώς και τις διασπαστικές ενέργειες από ξενοκίνητα στοιχεία που θέλουν να διασπάσουν την ενότητά τους. Η Ολομέλεια καθορίζει τη θέση ότι:

Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι, σαν αποτέλεσμα της νίκης του ΔΣΕ και της λαϊκής επανάστασης, ο μακεδονικός λαός θα βρει την πλήρη εθνική αποκατάστασή του έτσι όπως την θέλει ο ίδιος, προσφέροντας σήμερα το αίμα του για να την αποκτήσει.» (η υπογράμμιση δική μου).

Αμέσως μετά ο Γούσιας, ο οποίος ήταν μέλος αυτής της Ολομέλειας και ψήφισε υπέρ αυτής της πρότασης συνεχίζει:

«Η θέση αυτή για τους Μακεδόνες, που μπήκε με σκοπό να προσελκύσει τους Μακεδόνες για τις επικείμενες μάχες, ήταν λαθεμένη και με κανένα τρόπο δεν έπρεπε ν' αλλάξει η θέση του ΚΚΕ για ισοτιμία στις μειονότητες. Μετά από μερικούς μήνες στην 6η Ολομέλεια της ΚΕ διορθώθηκε το λάθος και επανήλθε η παλιά θέση για ισοτιμία.»

Όμως, αυτή η «λαθεμένη θέση» αποτέλεσε μια από τις αιτίες καταδίκης αρκετών μελών του ΚΚΕ που ήταν υπόδικοι στα στρατοδικεία του Ελληνικού κράτους. Οι στρατοδικές ρωτούσαν τους υπόδικους αν αποκηρύττουν την θέση της 5ης Ολομέλειας περί Μακεδονίας, αλλά πιστά μέλη του ΚΚΕ δεν ήταν δυνατόν να αποκηρύξουν θέσεις του κόμματος.

Να σημειωθεί ότι έχουν εκφρασθεί άλλες απόψεις για την αιτία αυτής της απόφασης. Η επικρατέστερη ανάγεται στη ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο, οπότε ο Ζαχαριάδης εκτέλεσε εντολή του Στάλιν να επανέλθει στην αρχική θέση της Κόμιντερν για την αυτονόμηση της Μακεδονίας.

Επίσης να σημειωθεί η εναλλακτική χρήση στο κείμενο της 5ης Ολομέλειας των λέξεων «σλαβομακεδόνες» και «μακεδόνες» για τον ίδιο σλαβόφωνο ή δίγλωσσο λαό, ανεξάρτητα από την εθνική του συνείδηση. Τα τεχνάσματα της Κόμιντερν για λεηλασία φρονημάτων, που χρησιμοποιεί και ο Τίτο, στο μεγάλο τους. Και εδώ θα πρέπει να γίνει αναφορά στην επισήμανση που κάνει ο Ε. Κωφός για την ταύτιση από το ΚΚΕ των δύο διαφορετικών εννοιών (σημ. 2):

«Όταν μετά τη λήξη του Εμφυλίου, οι οπαδοί του ΔΣΕ και άμαχος πληθυσμός βρέθηκαν, ως φυγάδες ή πολιτικοί πρόσφυγες, στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η ηγεσία του ΚΚΕ, για πολιτικούς λόγους της εποχής εκείνης, τους «πολιτογράφησε» και τους διαχώρησε σε [Σλάβο]Μακεδόνες και Έλληνες. Το αποτέλεσμα ήταν, από τη μιά μεριά, μεγάλο ποσοστό σλαβοφώνων αλλά και ικανός αριθμός παιδιών του «Παιδομαζώματος» να διολισθήσουν προς το «Μακεδονισμό», ενώ άλλα άτομα, παρόλο που είχαν διατηρήσει την ελληνική εθνική συνείδηση, να αντιμετωπίζουν από το Ελληνικό κράτος δυσκολίες στον επαναπατισμό τους, ως αλλοεθνείς.»

Οι γραμμές αυτές γράφονται 21 χρόνια μετά την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και την ανακήρυξη σε ανεξάρτητο κράτος το Νοέμβριο 1991 του μεγαλύτερου μέρους της σερβικής πολυεθνικής περιοχής, που ως το 1941 ήταν γνωστή ως Vardarska και φιλοδοξούσε να αναγνωριστεί ως “Δημοκρατία της Μακεδονίας” (Republic of Macedonia).

Όπως είναι γνωστό, η Ελλάδα αμέσως εξέφρασε την αντίθεσή της στον σφετερισμό των ονομάτων «Μακεδονία» και «Μακεδόνες» καθώς και στον επιθετικό προσδιορισμό «μακεδονικός, -η, -ο», επειδή αποτελούν τη βάση του «Μακεδονισμού» και του αλυτρωτισμού των Σκοπιανών.

Και θα πρέπει να επισημανθεί εδώ, ότι όλα αυτά τα χρόνια, μετά από διαπραγματεύσεις, μεσολαβήσεις και άλλες προσπάθειες συνδιαλλαγής, οι Σκοπιανοί παραμένουν ανένδοτοι στις θέσεις τους και στην προώθηση της προπαγάνδας τους, επειδή μακροπρόθεσμος αντικειμενικός σκοπός τους παραμένει να είναι η δημιουργία της «Μεγάλης Μακεδονίας».

Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από κάθε Έλληνα και, επιτέλους, να μπει ένα τέρμα στη μεγάλη απάτη.

Οι Σκοπιανοί δεν είναι Μακεδόνες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ελευθέριος Σταυρίδης, πρώην Γενικός Γραμματέας του Κ.Κ.Ε. (1924-28) και συγγραφέας του βιβλίου «Τα Παρασκήνια του ΚΚΕ».
2. Εισήγηση του Ε. Κωφού στο Διεθνές Συνέδριο του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, που έγινε στη Θεσσαλονίκη (9-11 Δεκ. 1994), τα δε πρακτικά του εκδόθηκαν το 1998 με τον αριθμό 269 και με τίτλο «Μακεδονία και Θράκη 1941-1944. Κατοχή - Αντίσταση - Απελευθέρωση».
- 2α. Στην προαναφερόμενη Εισήγηση του Ε. Κωφού (σελ. 131) στα πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου: Μιχ. Κεραμιτζής (1943-44) στέλεχος του SNOF αλλά και Εθνοσύμβουλος (ή λαϊκός αντιπρόσωπος) για το νομό Καστοριάς στο Εθνικό Συμβούλιο της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης (Π.Ε.Ε.Α.) του ΕΑΜ. Χρόνια αργότερα θα εκμυστηρευθεί: «...Ποτέ και πουθενά κανένας δεν μου είπε καμία κουβέντα για Μακεδόνες. Ήμασταν κομμουνιστές και παλεύαμε για τον κομμουνισμό. Ένοιωθα το ίδιο που ένοιωθε και ένας Έλληνας κομμουνιστής. Στο βαθμό που ένοιωθα κάτι ιδιαίτερο σαν σλαύος ένοιωθα ότι είμαι Βούλγαρος.»
3. Κοσμάς Σπανός (Καπετάν Αμύντας, από το Λέχοβο Φλώρινας) στο βιβλίο του «Εθνική Αντίσταση, Εμφύλιος Πόλεμος: Αναμνήσεις ενός Καπετάνιου».
4. Βασ. Κόντη, «Η Αγγλοαμερικανική Πολιτική και το Ελληνικό Πρόβλημα: 1945-1049», Πρώτο Κεφάλαιο.
5. Γιώργης Βοντίτσος-Γούσιος, Αντιστράτηγος του ΔΣΕ, «Οι Αιτίες για τις Ήττες, τη Διάσπαση του ΚΚΕ και της Ελληνικής Αριστεράς», Τόμος Α, Εκδόσεις «Να Υπερρετούμε το Λαό», Δεκέμβρης 1977.

Επίλογος

Στις 13 Απριλίου 1992 το Συμβούλιο Αρχηγών Κομμάτων της Ελλάδος υπό την προεδρεία του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή απέρριψε το σχέδιο Πινέρο (που περιλάμβανε και πρόταση για υιοθέτηση διεθνώς της ονομασίας «New Macedonia» για το σκοπιανό κρατίδιο). Επίσης οι πολιτικοί αρχηγοί συμφώνησαν –πλην της Γ.Γ. του ΚΚΕ Αλέκας Παπαρρηγά– ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται να αναγνωρίσει κυρίαρχο κράτος των Σκοπίων με ονομασία που θα περιέχει τη λέξη Μακεδονία ή τα παράγωγα αυτής.*

Στο άρθρο «Δ10» του παρόντος βιβλίου ο αναγνώστης θα εύρει τις επίσημες δηλώσεις που είχε κάνει τις ημέρες εκείνες ο αείμνηστος Μακεδόνας Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής γι' αυτό ακριβώς το θέμα.

Επίσης την υποστήριξη αυτών των θέσεων θα εύρει ο αναγνώστης και σε άλλα άρθρα στο Δ' μέρος αυτού του βιβλίου, επειδή το σκοπιανό κρατίδιο, το οποίο πολλοί το παρουσιάζουν ως ένα «μικρό, αδύναμο και ακίνδυνο» κράτος, συνεχίζει μέχρι σήμερα να προβάλλει αδιάντροπα και παράλογα την αμείωτη επεκτατική του πολιτική εναντίον της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας μας, γαλουχώντας τις νεώτερες γενιές του να πιστεύουν ακράδαντα ότι η χώρα τους δικαιούται να επεκταθεί μέχρι τη Λάρισα, όπως δείχνουν σε σχολικούς τους χάρτες.

Δεν είναι δυνατόν να παραβλέπουμε το γεγονός, ότι τα ονόματα Μακεδονία και Μακεδόνες καθώς και οι επιθετικοί προσδιορισμοί μακεδονικός, μακεδονική, μακεδονικών, χρησιμοποιούνται ως βάση για την ακραία εθνικιστική προπαγάνδα των Σκοπίων με ανιστόρητα επιχειρήματα και ασύστολα

---

* Ε. Κωφός - Β. Βλασιδής: Αθήνα-Σκόπια, Η επτάχρονη συμβίωση, 1955-2002. Κέντρο Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης, Ίδρυμα Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα, Εκδόσεις Παπαζήση.

ψεύδη, όπως ότι δήθεν κατάγονται από τους αρχαίους Μακεδόνες της εποχής του Μ. Αλεξάνδρου και του Φιλίππου, προσπαθώντας να κοροϊδέψουν τον κόσμο με τους Μεγαλέξανδρους που στήνουν σε πλατείες και δρόμους του κρατιδίου τους.

Η αποδοχή από την Ελλάδα του ονόματος «Μακεδονία» σε οποιαδήποτε μορφή για το κράτος των Σκοπίων προάγει την «μακεδονοποίηση» αυτού του κράτους με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον της χώρας μας.

Ο Μακεδονικός Αγώνας του Σήμερα είναι χρέος όλων μας να συνεχίζεται εν όσω θα υπάρχει οποιαδήποτε απειλή κατά της Μακεδονίας μας.

Και ας μη ξεχνούμε τους στίχους του Κωστή Παλαμά:

...Χρωστάμε
και σε όσους ήρθαν, πέρασαν,
θα 'ρθούνε, θα περάσουν.
Κριτές θα μας δικάσουν,
οι αγένητοι, οι νεκροί.

Παναγιώτης Γ. Τζήμας

Βιογραφικό σημείωμα συγγραφέα

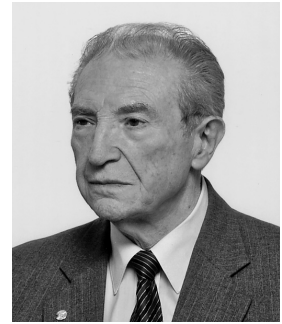
Τα ξημερώματα της 28ης Οκτωβρίου 1940 ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου ξύπνησε από τις βροντές και αστραπές μιας καταιγίδας συνοδευόμενες από τις ομοβροντίες του πυροβολικού του Ελληνικού Στρατού, που ακούγονταν καθαρά στη νότια και νοτιοδυτική πλευρά της Καστοριάς.

Για την Ελλάδα ήταν η πρώτη μέρα του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου και της περιπέτειας ενός αδελφοκτόνου πολέμου, που ακολούθησε και ουσιαστικά, δεν θα τελείωνε ως το φθινόπωρο του 1949.

Όλα τα γεγονότα που έζησε κατ' αυτήν την περίοδο των εννέα χρόνων με φανερή την απειλή κατά της Μακεδονίας είχαν μείνει στη μνήμη του σαν μια κινηματογραφική ταινία και το ενδιαφέρον του να αποκτήσει όσο το δυνατόν περισσότερες γνώσεις σχετικά μ' αυτά τα γεγονότα παρέμενε αμείωτο.

Μετά την δευτεροβάθμια εκπαίδευσή του (εξατάξιο γυμνάσιο) πήγε για πανεπιστημιακές σπουδές στο Μοντρεάλ του Καναδά, όπου μπήκε στην πολυτεχνική σχολή του πανεπιστημίου McGill University, από την οποία απεφοίτησε το 1957 με το δίπλωμα του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού.

Παράλληλα όμως με τις σπουδές και την επαγγελματική του απασχόληση (σε Καναδά και Ελλάδα), ασχολήθηκε με την μελέτη ιστορικών στοιχείων προερχομένων από διάφορες πηγές, πάντοτε έχοντας κατά νουν τις περιπέτειες της Ελλάδος και, φυσικά, ιδιαίτερα της Μακεδονίας.

Έτσι, όταν το φθινόπωρο του 1991 προέκυψε το κρατίδιο των Σκοπίων μετά την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, ήταν ένας από τους λίγους Έλληνες στο Μοντρεάλ του Καναδά, που ήταν σε θέση να δώσει πλήρη πληροφόρηση στον Ελληνισμό καθώς και στους δημοσιογράφους και πολιτικούς της χώρας για τους λόγους που η Ελλάδα δεν ήταν δυνατό να αναγνωρίσει αυτό το κράτος με το όνομα «Μακεδονία». Αυτό το όνομα είναι το *όχημα* του ακραίου εθνικισμού των Σκοπίων και των εδαφικών διεκδικήσεών τους εις βάρος της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας.

Η επιλογή των άρθρων του που δημοσιεύονται στο παρόν βιβλίο είναι μια ένδειξη της δραστηριότητάς του στον τομέα της πληροφόρησης για τη Μακεδονία.